

Exerciții practice de LIMBA ROMÂNĂ

Competență și performanță
în comunicare

Clasa a VIII-a

Ediția a VIII-a

ÎNVĂȚARE DE CONSOLIDARE[®]
antrenament

Editura Paralela 45

TEST DE EVALUARE ÎNITALĂ	3	CARACTERISTICI ALE GENULUI EPIC, PERSONAJE.....	66
CARTEA – OBIECT CULTURAL (ACTUALIZARE)	5	PARTICULARITĂȚI ALE SPECIEI.....	68
TEST.....	6	TEST.....	69
STRUCTURAREA OPEREI LITERARE.		COMPLEMENTUL DIRECT ȘI PROPOZIȚIA	
TEXTUL NARATIV (ACTUALIZARE)	7	SUBORDONATĂ COMPLETIVĂ DIRECTĂ	70
TEST.....	9	COMPLEMENTUL DIRECT.....	70
STRUCTURAREA OPEREI LITERARE	10	RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	72
OPERA LIRICĂ (ACTUALIZARE).....	10	<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	72
FIGURILE DE STIL (ACTUALIZARE).....	11	PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ COMPLETIVĂ DIRECTĂ.....	73
ALEGORIA.....	12	RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	75
VERSIFICAȚIA	14	<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	75
TEST.....	16	TEST.....	77
LEXICUL.....	17	COMPLEMENTUL INDIRECT ȘI PROPOZIȚIA	
<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	18	SUBORDONATĂ COMPLETIVĂ INDIRECTĂ	78
TEST.....	21	COMPLEMENTUL INDIRECT.....	78
NOȚIUNI DE FONETICĂ	22	<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	80
<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	22	PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ COMPLETIVĂ INDIRECTĂ.....	81
TEST.....	23	RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	83
NOȚIUNI DE SINTAXĂ	24	<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	83
ENUNȚUL.....	24	TEST.....	85
FRAZA. RELAȚIILE SINTACTICE ÎN PROPOZIȚIE ȘI ÎN FRAZĂ.....	24	ROMANUL	86
CUVINTELE ȘI CONSTRUCȚIILE INCIDENTE. PUNCTUAȚIA LOR.....	26	TEST.....	88
PREDICATUL ȘI PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ PREDICATIVĂ	28	COMEDIA	89
PREDICATUL VERBAL.....	28	LEXICUL.....	91
<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	29	PARTICULARITĂȚI ALE TEXTULUI DRAMATIC.....	91
PREDICATUL NOMINAL.....	30	ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A SUBIECTULUI.....	91
<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	32	PERSONAJE.....	92
ACORDUL PREDICATULUI CU SUBIECTUL.....	33	CARACTERISTICI ALE SPECIEI.....	92
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ PREDICATIVĂ.....	34	TEST.....	93
RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	35	COMPLEMENTELE CIRCUMSTANȚIALE ȘI	
<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	35	PROPOZIȚIILE SUBORDONATE CIRCUMSTANȚIALE	95
TEST.....	37	COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE LOC.....	95
SUBIECTUL ȘI PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ SUBIECTIVĂ	38	<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	96
SUBIECTUL.....	38	PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE LOC.....	97
<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	40	RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	99
RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	41	<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	99
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ SUBIECTIVĂ.....	41	TEST.....	101
<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	43	COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE TIMP.....	102
TEST.....	45	RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	103
SCRIERI SF	47	<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	103
TEST.....	50	PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE TIMP.....	104
ATRIBUTUL ȘI PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ ATRIBUTIVĂ	52	RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	106
ATRIBUTUL.....	52	<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	106
<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	55	TEST.....	107
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ ATRIBUTIVĂ.....	57	COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE MOD.....	108
<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	60	RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	109
RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	62	<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	109
TEST.....	63	PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE MOD.....	110
BALADA POPULARĂ	65	RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	111
LEXIC, VERSIFICAȚIE.....	66	<i>EXERCIȚII COMPLEXE</i>	111
		TEST.....	112

COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE CAUZĂ.....	113
RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	114
EXERCIȚII COMPLEXE.....	115
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE CAUZĂ.....	116
RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	117
EXERCIȚII COMPLEXE.....	117
TEST.....	119
COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE SCOP.....	120
RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	121
EXERCIȚII COMPLEXE.....	121
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ DE SCOP.....	122
RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	123
EXERCIȚII COMPLEXE.....	123
TEST.....	124
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ CONDIȚIONALĂ.....	125
RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	126

EXERCIȚII COMPLEXE.....	126
TEST.....	127
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ CONCESIVĂ.....	128
RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	129
EXERCIȚII COMPLEXE.....	130
TEST.....	131
PROPOZIȚIA SUBORDONATĂ CIRCUMSTANȚIALĂ CONSECUTIVĂ.....	131
RECAPITULEAZĂ, REZOLVÂND EXERCIȚIILE URMĂTOARE!.....	133
EXERCIȚII COMPLEXE.....	133
TEST.....	134
TESTE SUMATIVE.....	135
TEST DE EVALUARE SEMESTRIALĂ – SEMESTRUL I.....	144
TESTE DE EVALUARE SEMESTRIALĂ – SEMESTRUL al II-lea.....	146
TEST DE EVALUARE FINALĂ.....	150
EVALUAREA COMPETENȚELOR DE LECTURĂ ȘI SCRIERE.....	
TESTE DUPĂ MODELUL EVALUĂRIILOR INTERNAȚIONALE.....	152

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45

Pitești, jud. Argeș, cod 110174, str. Frații Golești 130

Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444

0721 247 918

Tel./fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492.

E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro

sau accesați www.edituraparelela45.ro

Tiparul executat la tipografia *Editurii Paralela 45*

E-mail: tipografie@edituraparelela45.ro

Cartea – obiect cultural (actualizare)

Caută indicii!!

Dragă cititorule,

Ți-am pregătit o carte frumoasă și un pic... misterioasă! Pe măsură ce o vei răfoi, vei descoperi în paginile marcate diverse indicii, cu ajutorul cărora, respectând ordinea literelor indicate, vei reconstitui mai întâi un cuvânt-cheie și apoi un mesaj... Ca un detectiv adevărat, notează atent la final fiecare indiciu, ca să descoperi misterul. Succes!

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă cerințele:

Viața mea de copil: într-o parte paradisul infernal prin care a hălăduit gâfâind, chicotind și urlând Analfabeta, în cealaltă parte jungla, pădurea obscură a cărților prin care rătăceam încercând o altă dezmeticire. Pe de o parte, hățișuri de ierburi și miresme, luminișuri și liziere, văgăuni în care pândesc săcâitorii adulți, băieței răutăcioși, viezuri fetești, vrăjitoarele și umbrele imaginației, tiribombe înnebunitoare, tobogane din vârful cărora alunecai pierzând orice nădejde [...]. Pe de altă parte, revărsări de cuvinte, parfumuri de cerneală proaspătă, efluvii bătrânicioase, ritmuri, pâlcuri de celuloză, foșnet de hârtii, arborescențe, volubilis de fraze, frunziș alb și negru, tufe de semne în spatele cărora sclipesc, la zeci și sute de ani distanță, privirile feroce sau triste ale nesfârșitei faune livrești...

(Simona Popescu, *Exuvii*)

1. Identifică o relație de opoziție în textul dat.

2. Notează mai jos structurile din text care definesc universul copilăriei și universul lecturii:

Universul copilăriei	Universul lecturii

3. Formulează observații asupra limbajului folosit în prezentarea celor două „universuri”.

4. Explică semnificația structurii *jungla, pădurea obscură a cărților*.

5. Comentează semnificația structurii *încercând o altă dezmeticire*.

6. Identifică în text doi termeni folosiți cu sens propriu și patru termeni folosiți cu sens figurat.

7. Motivează prezența celor două puncte în prima frază a textului.

8. Explică organizarea textului pe baza unor ample enumerații.

9. Indică persoana la care este redactat textul.

10. De ce crezi că autoarea a ales această modalitate de relatare? În formularea răspunsului, poți valorifica următoarele sugestii:

- folosirea persoanei I sugerează implicarea afectivă a autoarei;
- prin această strategie, cititorul este implicat emoțional;
- persoana I poate facilita suprapunerea trăirilor cititorului cu cele ale autorului.

11. Motivează scrierea cu majusculă a substantivului *Analfabeta*.

12. Pornind de la descrierea din text, caracterizează, utilizând câte un cuvânt, lumea copilăriei, respectiv lumea lecturii.

13. Alcătuieste coperta unei cărți cu titlul *Rămas-bun, copilărie*.

PE

14. Prezintă impresii despre propria copilărie, într-un text de 8–10 rânduri.

TEST

Rezolvă cerințele următoare, apoi calculează punctajul pe care l-ai obținut.

1. Exprimă-ți opinia despre semnificația titlului unui volum al lui Nicolae Manolescu, *Cărțile au suflet*. (5p)

2. Citește cu atenție textul următor:

Cărțile, unele mai norocoase decât altele, apărute la edituri prestigioase sau obscure și rămase nesupravegheate peste noapte, se dezlănțuie, încep să țopăie, să poarte lungi și aprinse conversații despre cei care le-au scris, să-și laude cititorii sau să-i bârfească pe cei care doar le-au cântărit din priviri și nu s-au lăsat seduși de promisiunile lor sau au trecut nepăsători mai departe. Îmi închipui cum toate cărțile, precum altădată jucăriile din poveste, își trăiesc fierea cu frenezie după ce și ultimul grup de tineri a plecat.

(Ana Maria Sandu, „Și cărțile au suflet?”, în *Observator cultural*, nr. 486 din 6.08.2009)

Imaginează un dialog de 10–12 replici între două cărți care vorbesc despre cititorii lor.

(4p)

Se acordă 1 punct din oficiu.

4-6 puncte 	6-8 puncte 	8-10 puncte
Mai ai de lucrat!	Cu siguranță poți mai mult!	Continuă în același fel!

Structurarea operei literare.

Textul narativ (actualizare)

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă cerințele:

Simon știa sigur că trebuie să iasă din orașul unde nu se întâmplă nimic. Oamenii se duceau și veneau de la serviciu, mâncau, cumpărau mașini, se certau etc., dar asta nu însemna că făceau istorie. Era doar o parodie. Sau, cel mult, „istorie de duzină”, vorba limbii mici.

O istorie făcută de deșteptătoare ieftine, zgomotoase, cu baterii alcaline AA sau AAA în cel mai bun caz.

Simon simțea de mult că se plictisește, dar nu știuse până acum de ce. Probabil că nu doar pendula lui, ci și multe altele fuseseră scoase din uz și puse deoparte, lăsând astfel ceasurile de duzină să cucerească tot mai mult teren. Dar el ar putea salva istoria! Măcar istoria propriului oraș, dacă nu, cine știe, poate chiar istoria lumii! Închise ochii și se imagină citind din cartea lui de istorie: „În vara anului 2006, Simon, elev în clasa a IV-a, salvând o pendulă, a salvat istoria...”

Din neatenție, fusese cât pe ce să calce pe coadă o mătă neagră tolănită în mijlocul străzii. Ridicând spre el niște ochi mari și rotunzi, aceasta îi mulțumi pentru grijă.

— N-ai de ce să-mi mulțumești. Eu nu sunt din aceia care leagă tinichele de coada pisicilor. Dar ce să faci aici, în stradă? Dacă nu ai stăpân, trebuie să te ferești. Am auzit acum, după lichidarea câinilor vagabonzi, urmați voi.

— Serios? Tocmai acum, când ziceam că mă pot odihni după atâta pitit și pândit... Dar voi încotro?

Un pic fâsticit, Simon se hotărî să fie totuși sincer.

— Știi, eu... Îți spun, dar e secret. Am fugit de-acasă.

— Vai, dar de ce? Eu ce n-aș da să am o casă și voi fugiți din ea? Vă băteau?

— Nu, niciodată.

— Ba pe mine da, se trezi Magda vorbind. Odată, eram la mine...

— Aiureli, nu o asculta, îi tăie vorba Simon.

— Vă puneau la treabă? se interesează pisica neagră.

— Nu, nu, sunt niște părinți super de treabă. Dar cum de ești pe drumuri?

— Păi, singurii oameni care m-au primit au un nepoțel. Acum îi înțeleg oarecum. Din cauza mea era păr peste tot... Și, într-o zi, bărbosul...

— Cine?

— Ginerile, explică pisica neagră. El mă ura de moarte. L-am auzit cum spunea într-o zi că vrea să-mi smulgă blana fir cu fir, cu penseta.

— Ce e aia „pensetăăăă”? începu să se smiorcăie Magda.

— Este un fel de armă, na! Ai înțeles?

— Îhî.

— Atunci, continuă pisica neagră, m-am hotărât să plec unde oi vedea cu ochii. Fără iluzii.

— Ce-s alea „iluzii”? întrebă imediat Magda.

Înfuriat, Simon se rătoi la sora lui:

— Magda, dacă nu taci, te trimit înapoi și poți să dai câte telefoane vrei unde vrei tu. Ai înțeles? Știi, spuse el cu blândețe, întorcându-se spre pisică, am auzit un caz asemănător. O chema Lady.

— Știi, e povestea cu Doamna și vagabondul. Numai că în viață nu e ca în filme. Și, oricum, Lady era așa de frumoasă!

— Or mai fi totuși prin oraș câțiva oameni de treabă și iubitori de animale.

— Bine, dar uită-te la mine: eu nu sunt doar „o pisică”, sunt o pisică... neagră!

— Ei și, ce-i cu asta? Există și oameni negri care au casele lor.

— Pisicile negre poartă ghinion. Pe vremuri ne omorau, ne dădeau foc... Inchiziția...

— Ce e aia „inchiz...”? se auzi subțire glasul Magdei.

— Eu nu cred în prostiile astea. Știi ce? Dacă vrei, hai cu noi.

Făcând ochii și mai mari, pisica întrebă:

— Se poate? Chiar ați vrea?

— Am fi foarte bucuroși. Nu-i așa, Magda?

— Da, da... „O pisică moartă / La mine la poartă / Cine o râde și-o vorbi / S-o mănânce coaptă”, cântă Magda, sărind într-un picior. Simon o trase de urechi și blonda tăcu brusc.

— La drum, deci. Eu sunt Simon. Ea e Magda, sora mea. Pe tine cum te cheamă?

— Acolo îmi ziceau Negruța.

— Nu-mi place. Îți amintește mereu că ești neagră și te face să suferi când te gândești că porți ghinion. Eu zic că o să ne porți noroc. „Norocel” să-ți zicem. [...]

— Atunci așa rămâne. Haideți că e târziu, să mergem.

— Încotro?

— Să facem istorie, zise Simon hotărât.

— Istoria cui?

— A noastră. A lumii...

(Laura Grünberg, *Istorie cu copii și Pârș, măță, frunză de gutuie*)

1. Prezintă perspectiva din care se relatează în textul dat.
2. Indică două moduri de expunere care apar în text.
3. Formulează o idee principală care se poate desprinde din textul citat.
4. Numește personajele care apar în acest text.
5. Precizează tema dialogului dintre Simon și pisica neagră din fragmentul marcat cu chenar.
6. Transcrie, din text, două structuri care fac referire la comunicarea nonverbală (gestică, mimică).
7. Crezi că structurile *orașul unde nu se întâmplă nimic* și *istoria de duzină* fac referire la aceeași realitate?
8. Explică sensul structurii *asta nu însemna că făceau istorie. Era doar o parodie*.
9. La ce se referă afirmația lui Simon *Să facem istorie*? Ține cont, în formularea răspunsului, de vârsta pe care o are personajul.
10. Recitește al treilea paragraf al textului și menționează apoi două diferențe posibile între *istoria lumii* și *istoria* ce ar putea fi scrisă de un copil în *clasa a IV-a*.
11. Alcătuieste o compunere de 10–15 rânduri despre o întâmplare în care sunt implicate cel puțin două personaje, pe care să o închei cu enunțul: „În viață nu e ca în filme”.

TEST

Rezolvă cerințele următoare pe baza textului dat, apoi calculează punctajul obținut:

Pe plită, merele îmbătrâneau văzând cu ochii. Feciorelnicul lor ten se întuneca zbârcindu-se. Suspinau înădușit și lăcrimau somnoros. În schimb, aroma lor creștea mai vârtic, mai îmbătătoare, ca sufletul spre cer purces al mucenițelor arse pe rug.

Olguța ședea la mijloc, drept în fața flăcărilor care-i îmbrăcau fața în aur și aramă fluidă. Monica și Dănuț sedeau la dreapta și la stânga ei.

Pe jos, de-a lungul cuptorului, motanii și pisicile numai puf și arabescuri torceau de lene și de cald ce le era. Mai la o parte de pisici – prudență sau demnitate – dormea Ali. Mai toate muștele ațipiseră amorțite. Totuși se găseau destule să-l necăjească. Urechile lui Ali – veșnic atente – pălmuiau și trăgeau sfârle.

Subt cuptor, într-un paneraș plin de fân, o cloșcă își dospea puii de aur. Un greier cine știe sub ce grindă ascuns ținea isonul subtil corului primăvărat.

Și soba duduia de flăcări și de vânt, ca o horă.

Intrând în bucătărie, domnul Deleanu dădu cu ochii de copii stând în jurul unei măsuțe rotunde. Mâncau mere coapte cu mâinile. Pe măsuță, în loc de mămăligă, răcorea o turtă dulce tăiată felii.

— Aici îmi erai, Olguța?

— Da' tu ce cauți aici, papa?

— Mamă Marie, spune te rog lui Ion să puie caii la trăsură... Ei! – ș'acum să vă răfuiesc eu! – se încruntă domnul Deleanu frecându-și mâinile.

— Rămâi cu noi, papa! se rugă Olguța, urmată de Monica și Dănuț.

(Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*)

1. Indică un sinonim pentru expresia *a da cu ochii de* și notează încă trei expresii în care există cuvântul *ochi*. (1p)

2. Menționează genul literar căruia îi aparține textul dat. (1p)

3. Notează două trăsături specifice ale genului literar identificat la exercițiul anterior. (2p)

4. Selectează patru indici referitori la spațiul în care se desfășoară acțiunea din textul citat. (2p)

5. Identifică două moduri de expunere diferite existente în text. (1p)

6. Alcătuieste rezumatul textului dat, în maximum cinci rânduri. (2p)

Se acordă 1 punct din oficiu.

4-6 puncte		6-8 puncte		8-10 puncte	
Mai ai de lucrat!		Cu siguranță poți mai mult!		Continuă în același fel!	

Structurarea operei literare

Opera lirică (actualizare)

Citește cu atenție textul care urmează, apoi rezolvă cerințele:

*Niciodată toamna nu fu mai frumoasă
Sufletului nostru bucuros de moarte.
Palid așternut e șesul cu mătasă.
Norilor copacii le urzesc brocarte.*

*Casele-adunate, ca niște urcioare
Cu vin îngroșat în fundul lor de lut,
Stau în țarmu-albastru-al râului de soare,
Din mocirla cărui aur am băut.*

*Păsările negre suie în apus,
Ca frunza bolnavă-a carpenului sur
Ce se desfrunzește, scuturând în sus
Foile, -n azur.*

*Cine vrea să plângă, cine să jelească
Vie să asculte-ndemnul nenteles,
Și cu ochii-n facla plopilor cerească
Să-și îngroape umbra-n umbra lor, în șes.*

(Tudor Arghezi, *Niciodată toamna*)

1. Transcrie, din text, patru termeni din câmpul lexical al naturii.

2. a) Indică două cuvinte din textul dat a căror formă diferă de normele limbii române literare.

b) Precizează-le forma corectă.

- c) Exprimă-ți opinia în legătură cu rolul folosirii lor în text.

3. Identifică particularitățile organizării formale a textului (rimă, măsura versurilor).

4. Ilustrează, cu exemple din text, două trăsături ale genului liric.

5. Precizează modul de expunere dominant din textul citat.

6. Numește specia genului liric în care se încadrează textul.

7. Transcrie două figuri de stil diferite din text și explică semnificația lor.

8. Explică semnificația titlului.

9. Alcătuieste o compunere de 8–10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre semnificația mesajului transmis de textul dat.

PE 10. Descrie, în 10–15 rânduri, starea de spirit pe care ți-o creează o zi mohorâtă.

PE 11. Descrie, în 10–15 rânduri, sentimentele pe care le trăiești într-o zi însorită.

Figurile de stil (actualizare)

Citește cu atenție textul următor, apoi rezolvă cerințele:

Întâlnite-n vârful crucii,
Față-n față, steaua, luna,
Se privesc și, câte una,
Stelele deșteaptă nucii.

Și pe-al cerului pieptar
Scapără frumoșii teferi
Sumedenii de luceferi,
Plini de voie și de har.

Din apus la răsărit
Toată iarba de pe cer,
Mică-n bob cât un piper,
A-nflorit și-a tresărit.

(Tudor Arghezi, *Miez de noapte*)

1. Identifică, în textul dat, toate figurile de stil învățate.

2. Explică semnificația a două metafore prezente în text.

3. Alcătuieste o compunere de 8–10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre rolul figurilor de stil în transmiterea mesajului textului poetic dat.

Citește cu atenție textele următoare, apoi rezolvă cerințele:

A. *Iar tu de omor
Să nu le spui lor.
Să le spui curat
Că m-am însurat
C-o mândră crăiasă,
A lumii mireasă;
Că la nunta mea
A căzut o stea;
Soarele și luna
Mi-au ținut cununa.
Brazi și pălînași
I-am avut nuntași,
Preoți, munții mari,
Păsări, lăutari,
Păsărele mii,
Și stele făclii!*

(Miorița)

B. *Dragii mei, o să mă joc odată
Cu voi, de-a ceva ciudat.
Nu știu când o să fie asta, tată,
Dar, hotărât, o să ne jucăm odată,
Odată, poate, după scăpătat.

E un joc viclean de bătrâni
Cu copii, ca voi, cu fete ca tine,
Joc de slugi și joc de stăpâni,
Joc de pasări, de flori, de câni,
Și fiecare îl joacă bine.

Ne vom iubi, negreșit, mereu
Strânși bucuroși la masă,
Subt coviltirele lui Dumnezeu.
Într-o zi piciorul va rămâne greu,
Mâna stângace, ochiul sleit, limba scămoasă.

Jocul începe încet, ca un vânt,
Eu o să râd și o să tac,
O să mă culc la pământ.
O să stau fără cuvânt,
De pildă, lângă copac.

E jocul sfințelor Scripturi.
Așa s-a jucat și Domnul nostru Iisus Hristos
Și alții, prinși de friguri și de călduri,
Care din câteva sfinte tremurături
Au isprăvit jocul, frumos.

Voi să nu vă mâhniți tare
Când mă vor lua și duce departe
Și-mi vor face un fel de înmormântare
În lutul afânat sau tare.
Așa e jocul, începe cu moarte.*

(Tudor Arghezi, *De-a v-ați ascuns*)

1. Indică, pentru fiecare dintre cele două texte:

- care este aspectul concret al realității care stă la baza alegoriei;
- care este aspectul abstract redat alegoric;
- cum se realizează transferul între cele două elemente;
- care sunt figurile de stil pe baza cărora se construiește alegoria.

2. Definește alegoria.

Respect pentru oameni și cărți

3. Se dă textul:

Shakespeare a creat lumea în șapte zile.
În prima zi a făcut cerul, munții și prăpăstiile sufletești,
În ziua a doua a făcut râurile, mările și oceanele,
Și celelalte sentimente –
Și le-a dat lui Hamlet, lui Iuliu Caesar, lui Antoniu, Cleopatrei și Ofeliei,
Lui Othello și altora,
Să le stăpânească, ei și urmașii lor,
În vecii vecilor.
În ziua a treia a strâns toți oamenii
Și i-a învățat gusturile:
Gustul fericirii, al iubirii, al deznădejdiei,
Gustul geloziei, al gloriei și așa mai departe,
Până s-au terminat toate gusturile.

(Marin Sorescu, Shakespeare)

Cerințe:

a) Consultă un dicționar de personaje literare pentru a afla mai multe informații despre personajele shakespeareene menționate în text (Hamlet, Iuliu Cezar, Antoniu, Cleopatra, Ofelia, Othello).

b) Indică asemănări și deosebiri existente între viziunea autorului Marin Sorescu asupra genezei lumii și perspectiva biblică asupra creării Universului.

c) Exprimă-ți opinia despre modul în care se realizează prezentarea alegorică a creării unei lumi imaginare în poezia lui Marin Sorescu.

1. Citește cu atenție textele date, apoi completează spațiile din tabelul următor:

Text	Rimă	Măsura versurilor	Picioare metrice identificate/ Ritm dominant
În noaptea naltă Ce s-a lăsat peste natură Se-ntrezăresc prin frunzătură Stelare-adâncuri ce tresaltă. (Alexandru Macedonski, <i>Sub stele</i>)			
Întindere-albăstrie, Nemărginit safir, O! mare scumpă mie, Eu vecinic te admir! Ești vastă, triumfală, Te miști măreț la vânt Ca mantie regală Lipită de pământ... (Vasile Alecsandri, <i>Marea Mediterană</i>)			
Ciocârlia ciripie, fâlfâind din aripioare, Pe o scară de lumină se coboară de sub soare. Aerul e-n neclintire, el devine arzător; Prepelița cântă-n grăie, greierul cântă-n mohor. (Vasile Alecsandri, <i>Secerișul</i>)			
Se tânguiesc Tălângi pe căi, Și neguri cresc Din negre văi, Plutind pe munți... La Făgădău, La Vadul-Rău, Sus, la răscruci, Vin trei haiduci Pe cai mărunți... Grăiesc încet... Un scurt popas – Și spre brădet Pornesc la pas Cei trei călări... (Șt. O. Iosif, <i>Icoane din Carpați</i>)			